

Nasiona buraków cukrowych będzie można zaprawiać

dr inż. Przemysław Strażyński, prof. dr hab. Marek Mrówczyński – IOR-PIB w Poznaniu

Nawniosek Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego 25 października br. decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jana Krzysztofa Ardanowskiego zostało wydane czasowe zezwolenie na stosowanie dwóch zapraw nasiennych – Cruiser SB 600 FS i Montur Forte 230 FS. Obydwie zaprawy uzyskały zezwolenie na wprowadzenie do obrotu w okresie od dnia 8.01.2019 r. do dnia 7.05.2019 r. Producenci z niepokojem oczekiwali tej decyzji, wiedząc jak duży problem stanowią obecnie szkodniki w uprawie buraka cukrowego – choćby szarek komośnik. Walka z nimi bez zapraw nasiennych jest niezwykle trudna, a wręcz niemożliwa.

Do niedawna do dyspozycji plantatorów buraka cukrowego pozostawała jedna zaprawa nasenna (Force 20 CS) przeciwko pędrakom i drutowcom, zawierająca teflutrynę z grupy pyretroidów. Wydana przez Ministra Rolnictwa decyzja o derogacji świadczy o znajomości tego problemu i wpisuje się w podstawowe założenia integrowanej ochrony roślin, która w pierwszej kolejności zakłada ograniczanie do minimum stosowania chemicznych środków ochrony roślin przy jednoczesnym zapewnieniu opłacalności produkcji.

Skutki braku ochrony roślin we wczesnych fazach rozwojowych

Brak ochrony buraka we wczesnych fazach wzrostu skutkowałby koniecznością kilkukrotnego (2–3) zastosowania nie zawsze skutecznych zabiegów nalistnych, co niekorzystnie odbiłoby się zarówno na środo-

dr Przemysław Strażyński

prof. dr hab. Marek Mrówczyński

wisku, jak i na portfelu producenta. Trzeba również mieć na uwadze to, że istotnym czynnikiem ograniczającym skuteczną ochronę plantacji przed szkodnikami w okresie wiosny mogą być wyższe temperatury powietrza. Coraz częściej występujące wiosenne temperatury w granicach 22–25 °C istotnie ograniczają skuteczność insektycydów z grupy pyretroidów. Dodatkowym problemem ostatnich lat jest wykształcanie odporności niektórych populacji szkodników na substancje czynne z danej grupy chemicznej, intensywnie stosowanych od wielu lat.

Siew punktowy otoczkiowanych kłębków buraka wymaga właściwej ochrony, ponieważ zniszczenie tylko jednej rośliny na 1 mb. rzędu wpływa ujemnie na plon korzeni i cukru. Z uwagi na siew punktowy buraków dodatkowym niekorzystnym aspektem stosowania insektycydów nalistnych są duże ilości szkodliwych substancji trafiających bezpośrednio do gleby. Tymczasem substancje czynne zapraw nasiennych krążą głównie w sokach roślin w początkowych fazach wzrostu, a powodzenie uprawy w znaczącym stopniu uzależnione jest od skutecznej ochrony wschodzących roślin przed potencjalnymi szkodnikami. Tylko niewielka ilość tych substancji przenika do gleby w bezpośrednim sąsiedztwie kłębków.

Europejski Zarząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) uznał, że niebezpieczeństwo dla zapylaczy wynikające ze stosowania neonicotynoidowych zapraw nasiennych w buraku jest niskie i może jedynie potencjalnie wpływać na kolejne uprawy na tym samym stanowisku. Jednak z uwagi na to, że w naszym kraju po burakach uprawia się przede wszystkim nieatrakcyjne dla pszczoł i innych zapylaczy zboża, to ryzyko jest znikome.

Również inne kraje Unii Europejskiej (w sumie 12) nie zgodziły się z argumentacją Komisji Europejskiej i wystąpiły o derogacje. Obecnie zezwolenie na stosowanie neonicotynoidowych zapraw w buraku cukrowym uzyskały Czechy, Dania, Słowacja, Rumunia, Węgry, a w najbliższym czasie Belgia. W tym obszarze aktywne są także Niemcy, Francja i Wielka Brytania. Dania uzyskała także zezwolenie na eksport zaprawionych tą samą zaprawą (o tej samej nazwie) kłębków buraka wewnątrz i poza Unią Europejską.

Zaprawianie kłębków zgodnie z systemem ESTA

Obydwie zaprawy można stosować wyłącznie przy użyciu profesjonalnego sprzętu do zaprawiania zgodnego z systemem ESTA. Europejski System Jakości Zapr-

Szarek komośnik – nasiona zaprawione Cruiser SB 600 FS lub Montur Forte 230 FS ograniczają tego szkodnika (Foto: dr Tomasz Kiejdzysz, IOR w Poznaniu)

wiania Nasion – ESTA (European Seed Treatment Assurance) w Polsce nadzorowany jest przez Polską Izbę Nasienną (PIN). System ESTA jest zgodny z integrowaną ochroną roślin, gdyż ogranicza negatywny wpływ zapraw nasiennych na środowisko poprzez właściwą jakość procesu zaprawiania, który zapewnia równomierność pokrycia nasion zaprawą oraz ogranicza zawartość pyłów do minimum. Według ESTA, wartość progowa pyłu po zaprawieniu (którą określa się metodą Heubach'a) dla kłębków buraka cukrowego wynosi 0,25 g/jednostkę siewną, czyli 100 tys. kłębków. Jednostki zaprawiające nasiona zgodnie z systemem ESTA są corocznie kontrolowane przez niezależne jednostki certyfikujące, które działają w ramach Polskiego Centrum Akredytacji (PCA). Właściwie przygotowany materiał rozmnożeniowy w postaci otoczkowanych nasion zawierających neonikotynoidy nie ulega okruszeniu, stąd też wysiew takich kłębków staje się bardziej bezpieczny, a obecność substancji czynnych ograniczona jest do bezpośredniej przestrzeni wokół kłębka i nie rozprasza się po całej plantacji.

Obecnie w Polsce jedyną firmą posiadającą certyfikat ESTA obejmującą buraka cukrowego jest Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego (według informacji PIN ważny do 22.07.2021 r.). Według aktualnych informacji ESTA w pozostałych krajach UE ważny certyfikat posiadają 4 firmy z Niemiec, Danii i Belgii.

Zaprawy ograniczają szarka komośnika i inne szkodniki

Zaprawa **Cruiser SB 600 FS** zawierająca tiametoksam (600 g/l) i stosowana w dawce 75 ml na 1 jednostkę siewną nasion otoczkowanych ogranicza szarka komośnika, płaszczynca burakowego i rolnice. Ma działanie kontaktowe i żołądkowe, a w roślinie działa układowo.

Można ją również stosować łącznie z zaprawą Force 20 CS w zalecanej dawce: Cruiser SB 600 FS – 25 ml + Force 20 CS – 30 ml/jednostkę siewną nasion otoczkowanych. Tę samą grupę szkodników ogranicza druga z zapraw – **Montur Forte 230 FS**, zawierająca imidachlopyrd (150 g/l) oraz beta-cyflutrynę (80 g/l) z grupy pyretroidów, stosowana w dawce 100 ml na 1 jednostkę siewną nasion. Na szkodniki działa kontaktowo, żołądkowo i gazowo, natomiast w roślinie działa układowo. Stosując zaprawiony materiał siewny należy postępować zgodnie z wytycznymi zawartymi w etykiecie środka, w tym dotyczącymi bezpieczeństwa, techniki i warunków siewu oraz przechowywania.

Podsumowanie

Zezwolenie czasowe dla zapraw wydawane może być przez poszczególne państwa UE na podstawie Rozporządzenia UE nr 1107 z 2009 r. W art. 53 podano, że w sytuacjach nadzwyczajnych, gdy brakuje innych możliwości ochrony roślin przed agrofagami, można zezwolić na czasowe zastosowanie na okres do 120 dni.

Proces zaprawiania nasion w Polsce może zostać rozpoczęty w dniu 8 stycznia 2019 r. a wysiew zaprawionych kłębków buraka cukrowego musi zostać zakończony 6 maja 2019 r. Zezwolenie czasowe na 120 dni może zostać powtórzone w następnych latach.

BURAK CUKROWY

Gazeta dla plantatorów

Wydawana przy współpracy z Sekcją Surowcową Stowarzyszenia Techników Cukrowników w Warszawie
Informacja o zasadach prenumeraty pocztowej

1. Przedpłaty na prenumeratę są przyjmowane we wszystkich urzędach pocztowych na terenie całego kraju oraz przez listonoszy (od osób niepełnosprawnych w miastach) od wszystkich mieszkańców wsi i małych miasteczek, gdzie dostęp do urzędu pocztowego jest utrudniony.

2. Wszystkie urzędy pocztowe bez względu na miejsce zamieszkania (siedzibę) prenumeratora przyjmują przedpłaty w następujących terminach:

* do 25 listopada	-	odnośnie prenumeraty realizowanej od 1 stycznia następnego roku,
* do 25 lutego	-	odnośnie prenumeraty realizowanej od 1 kwietnia,
* do 25 maja	-	odnośnie prenumeraty realizowanej od 1 lipca,
* do 25 sierpnia	-	odnośnie prenumeraty realizowanej od 1 października.